

Zoo schreef ongeveer drie eeuwen geleden Calvijn (1). „Maar wij,” zoo lezen wij in een geschrift van een onzer scherpzinnigste staatslieden van den tegenwoordigen tijd, „wij bestrijden alle aprioristische opvattingen en achten alle deductiën uit zoogenaamde godskennis verkeerd; wij willen dat hiervan voor goed worde afgezien, als van dwaze pogingen om uit het onbekende gevolgtrekkingen af te leiden... In waarheid is elke kerkleer verouderde wetenschap... In onzen tijd zijn de priesters van alle godsdiensten werkelijk niet anders dan vertegenwoordigers van de wetenschap van het voorgeslacht” (2). En een ander schrijver verzekert ons, „dat geen enkel recht een hooger en oorsprong heeft dan de staatsmacht; dat iedere staat aan zijn burgers die rechten toekent en die plichten oplegt, die in het algemeen belang worden noodig geacht; en dat alwie ook maar één oogenblik denkt aan „het” recht, op het standpunt staat van het geloof; want „het” recht heeft geen denkbaren gezonden zin dan als attribueert van het oude Godsbegrip” (3).

Welk een kloof tusschen de oude en de moderne Staatswetenschap!

Is het noodig uitdrukkelijk aan te wijzen, dat aan onze staats-universiteiten feitelijk alleen de moderne opvatting van het Staatsrecht gehuldigd wordt? Immers neen! Het is van algemeene bekendheid. Wel mag elk hoogleeraar het standpunt innemen, dat hij het verkieslijkst acht. Maar verdient iemand hoogleeraar te zijn, verdient hij zelfs den naam van wetenschappelijk man, wanneer hij zich de belijdenis van de oude beginselen van staatsrecht niet schaamt? Aan een geleerde als Mr. Groen van Prinsterer kon ook zijn felste tegenstander den naam van wetenschappelijk man moeielijk betwisten, ofschoon ik betwijfel of hem ook op het gebied van het staatsrecht die naam anders dan door geestverwanten is toegekend. Maar nu ook na zijn dood mannen gevonden worden, die, hoewel dezelfde studies gemaakt hebbende als de voorstanders van het moderne staatsrecht, toch de begin-